

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OB	3	2
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501802 Estudis d'Espanyol i de Clàssiques	OT	3	0
2501802 Estudis d'Espanyol i de Clàssiques	OT	4	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	3	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	4	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Beatriz Ferrus Anton

Correu electrònic: Beatriz.Ferrus@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Dado que el estudiante ha demostrado, mediante la obtención de los créditos correspondientes a las asignaturas de formación básica y las obligatorias, haber adquirido las competencias básicas, deberá ser capaz de expresarse con corrección oralmente y por escrito. Por esta razón, los eventuales errores ortográficos y de expresión que pudiera cometer comportarán un descenso de la puntuación en la calificación final.

Las actividades, prácticas y trabajos presentados en la asignatura deberán ser originales y no se admitirá, bajo ninguna circunstancia, el plagio total o parcial de materiales ajenos publicados en cualquier soporte. La eventual presentación de material no original sin indicar adecuadamente su origen acarreará, automáticamente, la calificación de suspenso (0).

Asimismo se considera que el estudiante conoce las normas generales de presentación de un trabajo académico. No obstante, podrá aplicar las normas específicas que pueda indicarle el profesor de la asignatura, si así lo cree necesario.

Objectius

"Literatura Hispanoamericana: del modernismo a la época contemporánea" se integra en el conjunto de la materia Literatura colonial e hispanoamericana, que forma para parte de los 108 créditos de formación

obligatoria del Grado de Lengua y Literatura españolas, y que el estudiante cursa junto con otras asignaturas de lengua y literatura españolas.

Esta asignatura continúa la materia de Literatura Hispanoamericana en el Grado de Lengua y Literatura Españolas, que se inaugura en el semestre anterior con la "Literatura Hispanoamericana: de las literaturas indígenas al siglo XIX" y supone su continuidad cronológica. Como es la primera vez que el alumno se adentra en la realidad crítica de la literatura en Hispanoamérica de este periodo resulta de suma importancia enseñarle a pensar sobre las diferencias y similitudes que existen entre el objeto "literatura hispanoamericana" y el objeto "literatura española" para esta etapa. Así como adentrarlo en las problemáticas específicas del campo crítico latinoamericano. Por tanto, historia de la literatura, historiografía y crítica irán de la mano en esta materia. Los objetivos fundamentales de la asignatura son, por tanto, dar a conocer la especificidad de este objeto de estudio, al tiempo que se enseña a analizarlo desde las herramientas propias del campo.

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Català i Espanyol

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Espanyol i de Clàssiques

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Francès i Espanyol

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar obres completes de la producció literària colonial i hispanoamericana, des del modernisme fins a l'època contemporània.
2. Comentar els textos de la literatura hispanoamericana des del modernisme fins a l'època contemporània, des de la perspectiva de la retòrica.
3. Contextualitzar socialment i ideològicament la producció literària hispanoamericana des del modernisme fins a l'època contemporània.
4. Discriminar i analitzar les principals característiques dels gèneres de la literatura hispanoamericana des del modernisme fins a l'actualitat.
5. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
6. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
7. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
8. Relacionar aspectes literaris de diferents obres de la literatura hispanoamericana des del modernisme fins a l'època contemporània.

Continguts

Bloque I

- 1. Pre-modernismo, modernismo, post-modernismo. José Martí y Rubén Darío. El postmodernismo. Hacia la nueva narrativa: Horacio Quiroga. Voces poéticas femeninas, reivindicaciones feministas. Delmira Agustini, Alfonsina Storni, Gabriela Mistral
- 2.El regionalismo o novela de la tierra José Eustasio Rivera, Rómulo Gallegos, Ricardo Güiraldes. La novela de la Revolución mexicana, un nuevo giro: Mariano Azuela. La visión de la mujer: Teresa de la Parra.
- 3. Las vanguardias que todo lo transformaron. Crear mundo con el lenguaje Huidobro y Gironde. La segunda etapa de las vanguardias y los problemas de la sociedad: Vallejo y Neruda.

Bloque II:

- 4. El regionalismo desde el indigenismo, el giro crítico. Miguel Angel Asturias, Augusto Roa Bastos, Juan Rulfo, José María Arguedas, Rosario Castellanos. Pedro Páramo y la importancia literaria de visitar Comala.
- 5. Clásicos para un nuevo siglo. El nuevo fantástico, donde manda el cuento. Jorge Luis Borges y Julio Cortázar. La figura recuperada: Silvina Ocampo.
- 6. Un narrador particular, formas existencialistas: Juan Carlos Onetti.
- 7. La novela total: Julio Cortázar, Gabriel García Márquez y Mario Vargas Llosa.

Metodología

El aprendizaje de esta asignatura por parte del alumno se distribuye de la manera siguiente:

- Actividades dirigidas. Estas actividades se dividen en clases magistrales y en seminarios y prácticas dirigidos por el profesor, en que se combinará la explicación teórica con la discusión de los textos.
- Actividades supervisadas. Se trata de tutorías programadas por el profesor, dedicadas a la corrección y comentario de problemas en los diferentes niveles de análisis literario.
- Actividades autónomas. Estas actividades incluyen tanto el tiempo dedicado al estudio personal como a la realización de trabajos y comentarios analíticos, así como a la preparación de presentaciones orales.
- Actividades de evaluación. La evaluación de la asignatura se llevará a cabo mediante pruebas escritas.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Clases teórico-prácticas	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Elaboración de materiales, estudio personal, preparación	83	3,32	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Tutorías supervisadas	13	0,52	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Avaluació

La evaluación es continua y comprende dos bloques a examinar:

Examen 1, donde a partir de una pregunta del primer bloque el estudiante deberá redactar un balance de la asignatura. Se tendrá en cuenta la precisión de contenidos, la manera en que se exponen y elaboran, la justificación de ideas, la capacidad crítica; pero, sobre todo, el dominio de la metodología de trabajo desde la que se ha presentado la materia.

Examen 2, donde a partir de una pregunta del segundo bloque el estudiante deberá redactar un balance de la asignatura. Se tendrá en cuenta la precisión de contenidos, la manera en que se exponen y elaboran, la justificación de ideas, la capacidad crítica; pero, sobre todo, el dominio de la metodología de trabajo desde la que se ha presentado la materia

Se considerará **"no evaluable"** cuando el alumno no cumpla con los bloques de evaluación. Los casos excepcionales deben ser comentados con el profesor durante la primera semana de clase para que se pueda adaptar la evaluación.

Puntuación

Examen 1. 5 puntos: 50%

Examen 2: 5 puntos 50%

Sólo los alumnos que previamente entregaron todas las pruebas tendrán opción a reevaluar aquellas suspendidas. Dado que el estudiante ha demostrado, mediante la obtención de los créditos correspondientes a las asignaturas de formación básica y las obligatorias, haber adquirido las competencias básicas, deberá ser capaz de expresarse con corrección oralmente y por escrito. Por esta razón, los eventuales **errores ortográficos y de expresión** que pudiera cometer comportarán un descenso de la puntuación en la calificación final, que podría incluso comportar un suspenso.

Las actividades presentadas en la asignatura deberán ser originales y no se admitirá, bajo ninguna circunstancia, el **plagio total o parcial** de materiales ajenos publicados en cualquier soporte. La eventual presentación de material no original sin indicar adecuadamente su origen acarreará, automáticamente, la calificación de suspenso (0).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen 1	50%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Examen 2	50%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Bibliografia

Bibliografía general (Se entregará en clase una bibliografía específica de cada tema).

AINSA, Fernando, Identidad cultural de Iberoamérica en su narrativa, Madrid, Gredos, 1986.

ALEGRÍA, Fernando, Breve historia de la novela hispanoamericana, México, de Andrea, 1965; nueva versión, Nueva historia de la novela hispanoamericana, Hanover, Ediciones del Norte, 1986.

ELLINI, Giuseppe, Historia de la literatura hispanoamericana, Madrid, Castalia, 1985.

FERNÁNDEZ, Teodosio, La poesía hispanoamericana en el siglo XX, Madrid, Taurus, 1987.

FERNÁNDEZ, Teodosio, Selena Millares y Eduardo Becerra, Historia de la literatura hispanoamericana, Madrid, Universitas S. A., 1995.

FERRARI, Américo, El bosque y sus caminos. Estudios sobre poesía y poética hispanoamericanas, Valencia, Pre-Textos, 1993.

FRANCO, Jean, Historia de la literatura hispanoamericana a partir de la Independencia, Barcelona, Ariel, 1980.

GÁLVEZ, Marina, La novela hispanoamericana contemporánea, Madrid, Taurus, 1987.

GOIC, Cedomil, ed., Historia y crítica de la literatura hispanoamericana, vol. II, Del romanticismo al modernismo; vol. III, Epoca contemporánea, Barcelona, Crítica, 1988.

GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, Roberto y Enrique Pupo-Walker, eds., The Cambridge History of Latin American Literature, Cambridge, Cambridge University Press, 1995.

GULLÓN, Ricardo, dir., Diccionario de literatura española e hispanoamericana, 2 vols., Madrid, Alianza, 1993.

IÑIGO MADRIGAL, Luis (coord.), Historia de la literatura hispanoamericana, 2 vols, Madrid, Cátedra, 1982-1987 (I, Época colonial; II, Del neoclasicismo al modernismo).

LE CORRE, Hervé, Poesía hispanoamericana posmodernista. Historia, teoría, prácticas, Madrid, Gredos, 2001.

LOVELUCK, Juan, ed., Novelistas hispanoamericanos de hoy, Madrid, Taurus, 1976.

ORTEGA, Julio, Figuración de la persona, Barcelona, Edhasa, 1971.

_____, La contemplación y la fiesta. Notas sobre la novela latinoamericana actual, Caracas, Monte Ávila, 1979.

OVIEDO, José Miguel, Historia de la literatura hispanoamericana. 1. De los orígenes a la Emancipación, Madrid, Alianza Universidad, 1995; 2. Del Romanticismo al Modernismo, Madrid, Alianza Universidad, 1997; 3:Postmodernismo, Vanguardia, Regionalismo, 2001; 4. De Borges al presente, 2001.

RAMA, Ángel, Transculturación narrativa en América Latina, México, Siglo XXI, 1982.

SÁINZ DE MEDRANO, Luis, Historia de la literatura hispanoamericana (Desde el Modernismo), Madrid, Taurus, 1992.

SHAW, Donald L., Nueva narrativa hispanoamericana, Madrid, Cátedra, 1981;sexta edición ampliada, 1999.

SHIMOSE, Pedro, Historia de la literatura latinoamericana, Madrid, Playor, 1987.

SUCRE, Guillermo, La máscara, la transparencia, Caracas, Monte Ávila, 1975.

Lecturas

Horacio Quiroga, Cuentos, Selección.

Mariano Azuela, Los de abajo, ed. de Marta Portal, Madrid, Cátedra, 1980.

Rómulo Gallegos, Doña Bárbara, Madrid, Espasa Calpe, 1991.

Teresa de la Parra, Ifigenia, Madrid: Anaya, 1992.

Juan Rulfo, Pedro Páramo, ed. de José Carlos González Boixo, Madrid, Cátedra, 1988.

Jorge Luis Borges, Cuentos. Selección

Julio Cortázar, Cuentos Selección.

Silvina Ocampo, Cuentos. Selección.

Juan Carlos Onetti, Los adioses, Madrid: De Bolsillo, 1990.

Gabriel García Márquez, Cien años de soledad, ed. de Jacques Joset, Madrid, Cátedra, 1991.

Mario Vargas Llosa, La ciudad y los perros, Barcelona: Seix Barral, 1977.